

<https://doi.org/10.15388/SMVK.2026>

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVIII KONFERENCIJA

Vilnius, 2026 m. gegužės 8 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF
mokslo specialistė Urtė ŽAKARYTĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2026

Mokslo komitetas:

dr. Mindaugas Kvietkauskas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Lina Malinauskienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
dr. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
dokt. Ignas Karnas
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
jaun. asist. dr. Andrius Žučenka
jaun. asist. Ieva Kubiliūtė
prof. dr. Pranas Šerpytis

lekt. Artūras Mackevičius
asist. dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
prof. dr. Kristina Ryliškienė
asist. dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
gyd. rez. Kristina Lialytė
gyd. rez. Viktorija Mickevičiūtė
asist. dr. Dalia Krivaitienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas

prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
lekt. Mykolas Udrys
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
vyr. lekt. dr. Andrius Bleizgys
gyd. rez. Dominykas Budrys
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dokt. gyd. rez. Ugnė Mickevičiūtė
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigita Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Austėja Zubauskaitė
Giedrė Zdanavičiūtė
Arshia Tabassum Abdul Rahman
Ieva Jankūnaitė
Gabija Balčiūnaitė
Gabrielė Gudelytė
Marija Šarnauskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gabrielė Jurytė
Kornelija Klinkaitė
Nursat Gazizov
Sofija Šestak
Mindaugas Smetaninas
Deimantė Šerniūtė
Eva Kriaučiūnaitė
Edas Leščinskis
Agata Bruzgul
Erika Vaitkutė
Ugnė Mickutė

Gabija Mūraitė
Augustė Melaikaitė
Artemij Morozov
Raminta Kastecakaitė
Gustė Šuliauskaitė
Karolina Karneckaitė
Eglė Žulpaitė
Sylvia Rogoža
Gabrielė Jonauskaitė
Agnė Vasiulytė
Rūta Uksaitė
Roman Blinov
Marija Sarafinaitė
Eglė Valčiukaitė
Paulė Kergytė
Milda Černytė
Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Greta Ramonaitė

Silvija Černiauskaitė
Danial Heidar
Edgaras Zaboras
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Achila Kasandra Lunkė
Meda Petrylaitė
Ernestas Gulbickis
Radvilė Kadytė
Julija Šnipaitytė
Smiltė Vaišvilaitė
Evelina Dakševičiūtė
Alicija Šavareikaitė
Elinga Inčirauskaitė
Milda Eleonora Griciūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2026

© Vilniaus universitetas, 2026

ŽMOGAUS IMUNODEFICITO VIRUSU SERGANČIŲJŲ STIGMATIZACIJA TARP SVEIKATOS SISTEMOS DARBUOTOJŲ: LIETUVOS DUOMENYS

Autorės. Ieva Irena ZDANAVIČIŪTĖ IV kursas, Atėnė ZNAMENSKAITĖ IV kursas.

Vadovė. Jaun. asist., dokt. Ieva KUBILIŪTĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Infekcinių ligų ir dermatovenerologijos klinika.

Tikslas. Įvertinti Lietuvos sveikatos sistemos darbuotojų požiūrį į ŽIV infekuotuosius ir jų stigmatizaciją.

Metodai. Tyrimas atliktas taikant anoniminę internetinę apklausą, naudojant Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro (ECDC) klausimyną. Lietuva – viena iš tyrime dalyvavusių šalių. Kiekybiniai kintamieji pateikti medianomis ir tarpkvartiliniais skirtumais, kokybiniai – absoliučiais ir santykiniais dažniais. Grupių palyginimui taikytas χ^2 testas. Analizė atlikta Microsoft Excel ir IBM SPSS Statistics programomis.

Rezultatai. Lietuvoje tyrime dalyvavo 302 respondentai, iš jų 83,8% moterys. Amžiaus mediana – 45 metai. Daugumą sudarė gydytojai (38,1%) ir slaugytojai (25,7%). 90,0% respondentų dirbo padaliniuose, nesusijusiuose su ŽIV. Nustatytos stigmatizuojančios nuostatos: 53,7% tiriamųjų nurodė, kad ŽIV yra atlygis už blogą elgesį, 51,7% – kad infekuotieji ŽIV turėtų savęs gėdytis, 33,2% teigė pastebintys diskriminuojančius komentarus, 28,0% nenorėtų teikti paslaugų ŽIV infekuotiesiems, 12,3% – teikė prastesnės kokybės priežiūrą. Dauguma nenorėjo teikti paslaugų ŽIV rizikos grupėms: 48,9% rinkęsi neteikti paslaugų vyrams, turintiems lytinių santykių su vyrais (MSM), 47,6% vengė teikti paslaugas seksualinių paslaugų teikėjams bei translyčiams, 44,4% – asmenims, vartojantiems narkotikus. Jaunesni respondentai (<40 m.) lyginant su vyresniųjų (≥40 m.) grupe dažniau teigė, jog ŽIV yra bausmė (66,9% vs. 44,4%, $p<0,001$) ir infekuotieji turėtų savęs gėdytis (65,8% vs. 42,4%, $p<0,001$), dažniau diskriminavo ŽIV rizikos grupių atžvilgiu (nenorėjo teikti paslaugų MSM (66,9% vs. 36,4%, $p<0,001$), seksualines paslaugas teikiantiems asmenimis (64,4% vs. 36,4%, $p<0,001$)). 37,8% respondentų žinojo sąvokas “neaptinkamas=neperduodamas” ir preekspozicinė profilaktika, tačiau 62,2% apklaustųjų stokojo žinių apie ŽIV perdavimą, prevenciją. Jaunesni respondentai turėjo daugiau žinių apie ŽIV preekspozicinę profilaktiką nei vyresni (20,2% vs. 15,5%, $p=0,019$). Įstaigose, kuriose nėra protokolų, saugančių pacientus nuo diskriminacijos, ŽIV statusas dažniau atskleidžiamas be paciento sutikimo (20,4% vs. 6,7%, $p=0,045$).

Išvados. Tarp Lietuvos sveikatos priežiūros darbuotojų išlieka ŽIV infekuotųjų stigmatizacija, lydima žinių trūkumo ir diskriminacijos. Jaunesni darbuotojai turi daugiau žinių apie tam tikrus ŽIV aspektus, tačiau dažniau pasižymi stigmatizuojančiomis nuostatomis. Tai pabrėžia darbuotojų mokymo, įstaigose taikomų protokolų bei rekomendacijų svarbą.

Raktažodžiai. ŽIV; ŽIV stigma; sveikatos priežiūros sistema.